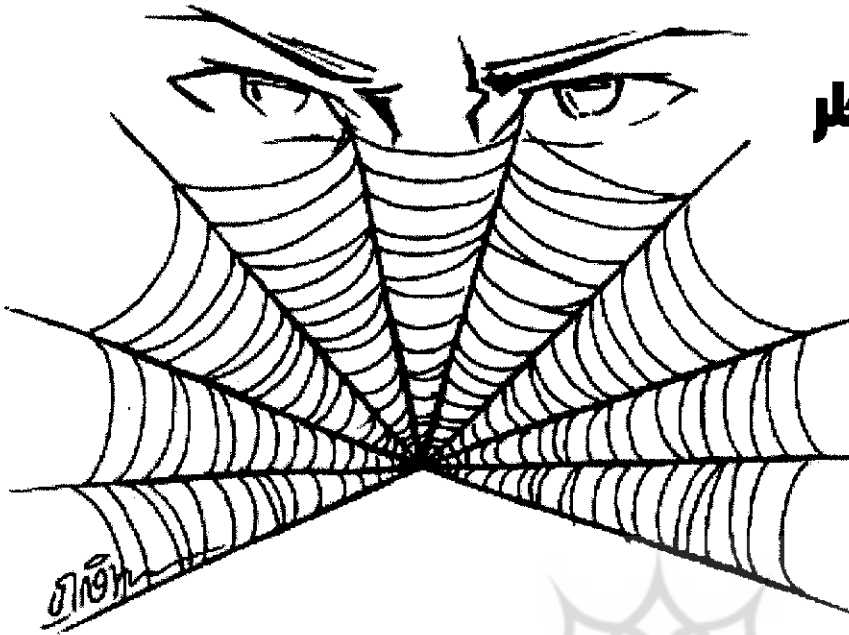

پدیده قاچاق از منظر حقوق کیفری

(قسمت دوم)

ممید پاهوشی

(دادستان نظامی استان کرمانشاه)

تعریف نهایی بزه قاچاق

با توجه به مطالب گذشته و مفاد قوانین و مقرراتی که به تفصیل شرح شدند و نظر به تعاریفی که از دیگر منابع درباره قاچاق ارائه گردید، با لحاظ این امر که در عنصر مادی بزه مذکور، حسب مورد حمل و نقل یا خرید و فروش و یا وارد یا صادر کردن مدنظر است، ذیلاً و به طور خلاصه، تعریفی نسبتاً جامع و مانع از این جرم بیان می‌گردد.

«قاچاق عبارت است از خرید یا فروش یا صادر و یا وارد کردن و یا نگهداری و مخفی کردن و یا حمل و نقل کالا از نقطه‌ای به نقطه دیگر برخلاف ممنوعیت یا محدودیت قانونی».

تاریخچه قوانین قاچاق و مبارزه با آن:

- اولین قانون راجع به قاچاق در ۱۳۰۷/۱۲/۱۶ به تصویب مجلس شورای ملی رسید.
- در سال ۱۳۱۲ قانون مجازات مرتکبین قاچاق در ۵۰ ماده توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شد.
- در تاریخ ۱۳۵۳/۱۲/۲۹ طبق ماده

واحد اصلاح قانون مجازات مرتکبین قاچاق ماده ۱ و تبصره‌های ذیل آن و مواد ۴، ۷، ۱۵، ۳۲، ۴۴ و ۵۰ اصلاح و تبصره ۴ از ماده ۱ و مواد ۵۱ تا ۵۶ به قانون مذکور الحاق و تبصره ذیل ماده ۴ و تبصره‌های ۱ و ۲ از ماده ۷ و ماده ۸ و تبصره‌های ذیل آن و مواد ۳۳، ۳۷، ۴۰، ۴۱، ۴۲ و ۴۹ ملغی گردیده است.

- طبق قانون مصوب در ۱۳۱۶/۱۱/۲۱ تبصره ۱۹ ملغی و ماده ۱۳۶ اصلاح گردید.
- طبق قانون مصوب در ۱۳۱۹/۳/۱۴ مواد ۵ و ۱۲ اصلاح شدند.
- طبق قانون ۱۳۳۷/۴/۱۰ ماده ۳۵ ملغی گردید.

۷. طبق قانون مصوب ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ ماده (۴۳) ملغی شد.

- به موجب یک قانون مصوب ۱۳۶۰ ماده ۵۳ اصلاح گردید و تبصره ۱ و ۲ به ماده ۵۳ قانون مرقوم الحاق شد.

- طبق قانون مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۹ ماده ۱ و تبصره‌های ذیل آن اصلاح شدند.
- طبق قانون مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام، قانون

نحوه تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز به تصویب رسید.

مرجع صالح برای رسیدگی به جرائم قاچاق قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، رسیدگی به جرائم مربوط به قاچاق در صلاحیت دادگاه‌های عمومی بود. در یک دوره ۷ تا ۸ ساله به لحاظ اهمیت موضوع، رسیدگی به جرائم مواد مخدر در صلاحیت دادسرا و دادگاه‌های نظامی قرار گرفت. همچنین براساس ماده ۵ قانون تشدید مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و قاچاقچیان مسلح، مصوب ۱۳۵۰/۱۱/۲۶، رسیدگی به جرائم قاچاق سلاح و مهمات به عهده دادسرا و دادگاه‌های نظامی گذاشته شد.

سلب صلاحیت رسیدگی به جرائم قاچاق مواد مخدر و سلاح و مهمات از دادگاه‌های عمومی و اضافه شدن آن به صلاحیت دادسرا و دادگاه‌های نظامی (مرجع اختصاصی) نشان از اهمیت موضوع و لزوم برخورد قاطع با این پدیده خطرناک داشته و دارد.

سرانجام در ۱۳۶۲/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی طی ماده واحده‌ای در شش بند

هستند که رسیدگی به آن‌ها در صلاحیت محاکم انقلاب اسلامی است. بنابراین صرف بیان مجازات برای وارد کردن مشروبات الکلی در قانون مجازات اسلامی نافی صلاحیت دادگاه انقلاب و موجود صلاحیت برای دادگاه‌های عمومی نمی‌باشد.

۵. نظر به این که ضبط کالا و اخذ دو برابر قیمت کالا به عنوان جریمه از متهم، از جمله درآمدهای دولت محسوب می‌گردد، بنا به مفاد رأی وحدت رویه شماره ۵۸۷ مورخه ۱۳۷۲/۱۰/۱۴ اعمال تخفیف در خصوص ضبط کالا و اخذ دو برابر ارزش کالا به عنوان جریمه برخلاف موازین قانونی است.

ملاحظه می‌گردد که محاکم حق تخفیف محکوم به مورد اشاره را ندارند؛ چه رسد به این که بتوانند به‌طور کلی آن را نادیده بگیرند. چنانچه رسیدگی به جرائم قاجاق مشروبات الکلی را خارج از صلاحیت محاکم انقلاب بدانیم و قایل به قاجاق بودن وارد کردن مشروبات الکلی نباشیم، در واقع، حقوق جامعه و دولت را به نفع بزهداران نادیده گرفته‌ایم و چنین امری نه مقبول شرع است و نه مطابق قانون. آیا مشروبات الکلی برای تعیین جریمه فاقد مالیت هستند عده‌ای را عقیده بر آن است که مشروبات الکلی از دیدگاه فقه اسلامی فاقد مالیت نیستند. لذا وقتی که مشروبات الکلی فاقد ارزش مالی باشند و عنوان کالا بر آن‌ها صدق نکند، عنوان قاجاق نیز بر آن صدق نخواهد کرد. در این صورت وارد کردن مشروبات الکلی، از خارج عنوان قاجاق نخواهد داشت و رسیدگی به جرم حمل و نقل و وارد کردن مشروبات الکلی خارج از صلاحیت محاکم انقلاب اسلامی خواهد بود. اما به اعتقاد ما این عقیده نمی‌تواند صحیح باشد؛ چه رأی وحدت رویه شماره ۵۹۵ مورخ ۱۳۷۳/۱۲/۹ صادره از هیأت عمومی دیوان عالی کشور که عده کثیری از قضات هیأت مزبور از مجتهدین هستند، خلاف عقیده فووق‌الاشعار است. مفاد این رأی وحدت رویه به شرح زیر است:

حکم ماده ۴۵ قانون مجازات مرتکبین قاجاق، کالای ممنوع‌الورود در هر نقطه از کشور کشف شود قاجاق محسوب می‌گردد. همچنین در فصل ۲۲ مقررات صادرات و واردات از مشروبات الکلی به عنوان کالای ممنوع‌الورود نامبرده شده است.

۳. با عنایت به این که قبلاً حمل و نقل و وارد کردن مشروبات الکلی، قاجاق و رسیدگی به آن بی‌هیچ شک و تردید در صلاحیت دادگاه انقلاب بود و با تصویب مواد ۷۰۲ و ۷۰۳ از قانون مجازات اسلامی، شک در صلاحیت محاکم انقلاب ایجاد گردیده، بنا به اقتضای اصل استصحاب شک در صلاحیت محاکم انقلاب در این خصوص مبطل یقین سابق نیست (قال المعصوم علیه السلام: لا تنقض الیقین بالشک) و بنابراین با رعایت اصل استصحاب، صلاحیت محاکم انقلاب در این مورد محرز و مسلم است.

۴. در قانون مجازات اسلامی، جرائم دیگری، از جمله جرائم موضوع فصل اول از کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی وجود دارند که ناظر به یقین مجازات جرایمی

و یک تبصره، قانون حدود صلاحیت دادسرا و دادگاه‌های انقلاب را تصویب کرد و از آن پس، صلاحیت این مرجع به موجب قانون مذکور معین و مشخص شد. با لحاظ بند ۳ ماده واحده قانون مذکور، صلاحیت رسیدگی به جرائم قاجاق علی‌الطلاق به دادسرا و دادگاه‌های انقلاب محول گردید.

با حدوث اختلاف بین دادسرا و دادگاه‌های نظامی و دادسرا و دادگاه‌های انقلاب اسلامی در خصوص رسیدگی به جرائم قاجاق سلاح و مهمات، هیأت عمومی دیوان عالی کشور، طی رأی وحدت رویه شماره ۱۷ به تاریخ ۱۳۶۳/۷/۱۱ با لحاظ ماده ۴۵ قانون مجازات مرتکبین قاجاق و بند ۳ ماده واحده قانون مارالذکر، رسیدگی به جرائم قاجاق سلاح و مهمات را در صلاحیت دادسرا و دادگاه‌های انقلاب تشخیص داده است. متعاقباً با تصویب قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب در تیرماه سال ۱۳۷۳ به موجب بند ۵ از ماده ۵ آن قانون، مقرر گردید که رسیدگی به کلیه جرائم مربوط به قاجاق و مواد مخدر کماکان در صلاحیت دادگاه‌های انقلاب باشد.

رسیدگی به جرم وارد کردن مشروبات الکلی در صلاحیت کدام مرجع است؟

بعضی اعتقاد دارند با تصویب مواد ۷۰۲ و ۷۰۳ قانون مجازات اسلامی، رسیدگی به جرم حمل و نقل و وارد کردن مشروبات الکلی به عنوان جرم خاص، در صلاحیت محاکم عمومی است که نظریه مذکور بنا به دلایل ذیل مردود و خلاف مقررات جاریه است.

۱. مواد ۷۰۲ و ۷۰۳ صرفاً در مقام بیان مجازات جرم حمل و نقل و وارد کردن مشروبات الکلی اند و به بیان صلاحیت محاکم عمومی و نفی صلاحیت از دادگاه‌های انقلاب اسلامی مربوط نمی‌شوند.

۲. طبق بند ۳ ماده ۲ قانون مقررات صادرات و واردات و مفاد ماده ۷۰۳ قانون مجازات اسلامی، مشروبات الکلی در ردیف کالاهای ممنوع‌الورود قرار گرفته‌اند و به

قاجاق عبارت است

از خرید یا فروش یا

صادر و یا وارد کردن و یا

نگهداری و مخفی کردن

و یا حمل و نقل کالا

از نقطه‌ای به نقطه دیگر

برخلاف ممنوعیت یا

محدودیت قانونی

«چون به موجب ماده ۱ قانون مجازات مرتکبین قاچاق، تولید یا ورود و یا صدور مشروبات الکلی ممنوع بوده و مرتکبین آن وفق مقررات قانونی مستوجب کیفر هستند و از جمله مجازات مقررہ پرداخت جریمه است، لذا به نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی دیوان عالی کشور، مورد با ماده مرقوم انطباق داشته و رأی شعبه ۳۴ دیوان عالی کشور که بر مبنای و اساس این نظر صادر گردیده موجه تشخیص داده می‌شود.»

علاوه بر این، نظریات مشورتی از مراجع مختلف حکایت از این دارد که مشروبات الکلی از نظر گمرک برای تعیین جریمه مربوطه، دارای ارزش ریالی است.

سؤال: با عنایت به بخشنامه شماره ۷/۷۸۰۱ مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲ اداره حقوقی قوه قضاییه که مفاداً حاکی است مشروبات الکلی مالیت ندارند و در صورتی که مشمول ماده ۱۷۵ قانون مجازات اسلامی باشند، رسیدگی به پرونده مربوط به آنها در صلاحیت محاکم عمومی است و از طرفی بر طبق مادتين ۱ و ۴۵ از قانون مجازات مرتکبین قاچاق (مصوب ۱۳۱۲) محاکم انقلاب به عنوان قاچاق حکم به ضبط و انهدام و حبس و پرداخت جریمه گمرکی صادر کرده و می‌کنند و از طرفی باتوجه به بخشنامه‌ها جرائمی برای هر شیشه مشروب تعیین گردیده که اداره گمرک پس از اخذ به حساب دولت واریز می‌کند که مقتضی است در این خصوص محاکم را ارشاد فرمایید: «مالیت نداشتن مشروبات و قاچاق تلقی شدن آن»

پاسخ: از کمیسیون حقوقی دادستانی کل کشور به شماره ۱۳۷۲/۷۲/۱۹/۱۲ مورخه ۱۳۷۲/۲/۶ نظر به این که مشروبات الکلی جزء کالاهای مشمول عواید دولت نمی باشد، لکن شرعاً و قانوناً از جمله کالاهای ممنوع الورد به کشور محسوب می‌شوند، مورد از مصادیق بارز قسمت دوم ماده ۱ قانون مجازات مرتکبین قاچاق است، که می‌باید قانون مذکور درباره مرتکبین آن

پنانه (رسیدگی به جرائم قاچاق مشروبات الکلی را خارج از صلاحیت محاکم انقلاب بدانیم و قایل به قاچاق بودن وارد کردن مشروبات الکلی نباشیم، در واقع، حقوق جامعه و دولت را به نفع بزهکاران نادیده گرفته ایم و چنین امری نه مقبول شرع و نه مطابق قانون است

اعمال گردد. سایر موارد نسبت به مشروبات الکلی منطبق است با ماده اخیر التصویب (۱۷۵ قانون مجازات اسلامی) که رسیدگی به آن در صلاحیت محاکم عمومی می باشد.

سؤال: نظر به این که بر اساس بخشنامه شماره ۱۲۰۶۲۱ مورخه ۱۳۶۲/۸/۲۱ شورای عالی قضایی در اجرای مفاد نامه شماره ۶۷۸۲ مورخه ۱۳۶۱/۹/۲۹ شورای محترم نگهبان، مبنی بر این که اجرای قوانین مدون سابق از جمله قاچاق مخالف موازین شرعی نمی‌باشد و لازم است عمل شود. و از طرفی در مورد کشف مشروبات الکلی گمرک مبادرت به تعیین جریمه و مطالبه آن از متهم می‌کند و از طرفی مشروبات الکلی مالیت ندارد، آیا اخذ جریمه از مرتکبین قاچاق مشروبات الکلی خلاف شرع است یا خیر؟

پاسخ: از کمیسیون استفتانات شورای عالی قضایی: چنانچه مورد سؤال مشمول ماده ۱ قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۲۹ باشد که ظاهراً همان طور هم هست، زیرا که مشروبات الکلی اگر چه از دیدگاه حکومت اسلامی مالیت ندارد، لکن از

نظر موازین بین‌المللی دارای مالیت می‌باشد و به نظر می‌رسد که همین معنای وجود مالیت از نظر بین‌المللی کافی در انطباق مورد سؤال به ماده فوق‌الاشعار باشد مخصوصاً اگر خود قاچاقچی هم عقیده به مالیت داشته باشد، به نظر می‌رسد در این صورت، اجرای ماده مزبور و یا موارد دیگر مربوط در این مورد خلاف شرع نباشد و تعیین و پیش‌بینی کیفر در قانون برای حمل و نگهداری و ساختن مشروبات الکلی، اعمال مفاد ماده ۱ قانون فوق‌الاشعار را نفی نمی‌کند.

سؤال: نظریه این که در مورد اعلام جرم‌های گمرک علیه متهمین به قاچاق مشروبات الکلی به جهت مالیت نداشتن مشروبات از نظر شرع مقدس، بعضی از شعب دادگاه انقلاب اسلامی اقدام به صدور قرار عدم صلاحیت به شایستگی محاکم عمومی می‌نمایند و از رسیدگی به پرونده‌های قاچاق مشروبات الکلی خودداری می‌ورزند، آیا این قرارها از نظر قانونی صحیح است؟

پاسخ: از کمیسیون حقوقی دادستانی کل کشور به شماره ق ۱۴۰/۷۳/۱۱۸/۱۴ مورخه ۱۳۷۲/۴/۱۸: نظر به این که مشروبات الکلی جزء کالاهای مشمول عواید دولت نیستند، لکن شرعاً و قانوناً از جمله کالاهای ممنوع‌الورد به کشور محسوب می‌گردند، مورد از مصادیق بارز قسمت دوم ماده ۱ قانون مجازات مرتکبین قاچاق می‌باشد که می‌باید قانون مذکور درباره مرتکبین آن اعمال گردد و سایر موارد نسبت به مشروبات الکلی منطبق است با ماده اخیر التصویب. (۱۷۵ قانون مجازات اسلامی) که رسیدگی به آن در صلاحیت محاکم عمومی است.

باتوجه به مطالب فوق‌الذکر ملاحظه می‌شود این ادعا که مشروبات الکلی فاقد ارزشند و مالیت ندارند حداقل در مبحث قاچاق و در عرف بین‌المللی نمی‌تواند صحیح باشد و بنابراین دارای ارزش و مالیت است و بر اساس ضوابط حاکم بر گمرک جمهوری

اسلامی ایران عنوان کالا به مشروبات الکلی نیز صدق می‌کند. پس اگر مشروبات الکلی دارای ارزش باشند و عنوان کالا بر آنها صدق نماید، واردکردنشان از خارج کشور هم مصداق بارز قاچاق است و رسیدگی به جرم قاچاق مشروبات الکلی نیز در صلاحیت محاکم انقلاب قرار دارد.

استثنا بر صلاحیت محاکم انقلاب:

برای تسریع در رسیدگی به جرم قاچاق در شهرهایی که دادگاه انقلاب تأسیس نشده، محاکم عمومی می‌توانند به جرائم قاچاق رسیدگی نمایند. علاوه بر این، در شهرهایی که محاکم انقلاب و عمومی وجود ندارند، سازمان تعزیرات حکومتی نیز می‌تواند نسبت به جرم قاچاق رسیدگی نماید. همچنین اگر پرونده‌های قاچاق در محاکم انقلاب یا عمومی، ظرف یک ماه از تاریخ ورود پرونده رسیدگی نشود و حکم مقتضی صادر نگردد، به درخواست اداره شاکا، پرونده از محکمه مورد نظر اخذ و به سازمان تعزیرات حکومتی برای ادامه رسیدگی ارسال می‌شود.

تبصره ۲ از ماده ۴ قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مقرر می‌دارد: «در صورت عدم رسیدگی یا تطویل دادرسی و عدم تعیین تکلیف قطعی پرونده در مدت فوق‌الذکر (یک‌ماه)، سازمان تعزیرات حکومتی (موضوع واحده قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومت مصوب ۱۳۷۲/۷/۲۰)، مجمع تشخیص مصلحت نظام یا سازمان جداگانه‌ای که دولت تعیین خواهد کرد به درخواست سازمان شاکا می‌تواند همان پرونده را از محاکم قضایی یا سازمان شاکا مطالبه و طبق جرائم و مجازات‌های مقرر در قوانین مربوط و این قانون اقدام نماید.»

«در مناطقی که محاکم قضایی (شامل دادگاه‌های انقلاب و یا دادگاه‌های عمومی) برای رسیدگی به پرونده‌های قاچاق وجود ندارند، تا ایجاد تشکیلات قضایی سازمان تعزیرات حکومتی براساس جرائم و

مجازات‌های مقرر در قوانین مربوط و مفاد این قانون مجاز به رسیدگی به پرونده‌های فوق‌الذکر می‌باشند.»

لازم به ذکر است طبق ماده ۴ قانون فوق‌الذکر، مراجع قضایی مکلفند پس از دریافت پرونده، حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ وصول نسبت به صدور حکم مقتضی اقدام و مراتب را به گمرک یا سایر اداره‌های ذی‌ربط اعلام نمایند.

مجازات‌های بزه قاچاق

بزه قاچاق در ادوار مختلف دارای مجازات‌هایی بوده که به شرح آتی توضیح داده می‌شود. براساس ماده ۱ قانون مجازات مرتکبین قاچاق ۱۳۱۲/۱۱/۲۹ مقرر گردیده: «هرکس در مورد مالی که موضوع عایدات دولت است یا مشتقات آن، مرتکب قاچاق شود، اعم از این که عایدات مزبوره برطبق قانون مخصوص و یا در ضمن بودجه کل مملکتی صریحاً منظور و تصویب شده باشد، علاوه بر رد مال و در صورت نبودن عین مال، رد قیمت آن، به تأدیه دو برابر عایداتی که برای دولت مقرر بوده و به حبس تأدیبی از

هرکس در مورد مالی که موضوع عایدات دولت است یا مشتقات آن، مرتکب قاچاق شود، اعم از این که عایدات مزبوره برطبق قانون مخصوص و یا در ضمن بودجه کل مملکتی صریحاً منظور و تصویب شده باشد، علاوه بر رد مال و در صورت نبودن عین مال، رد قیمت آن، به تأدیه دو برابر عایداتی که برای دولت مقرر بوده و به حبس تأدیبی از سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد

سه ماه تا دو سال محکوم خواهد شد.»

همچنین در ماده ۳۹ قانون فوق‌الذکر مقرر شده: «در مورد قاچاق اشیایی که ورود یا صدور آن به موجب قوانین یا به موجب تصویب نامه هیأت دولت (در حدود قوانین موضوعه) ممنوع و یا به دولت اختصاص دارد، علاوه بر ضبط مال و در صورت نبودن عین مال، رد بهای آن، مرتکبین به پرداخت جریمه معادل دو برابر قیمت آن و حبس تأدیبی از دو ماه الی دو سال محکوم خواهند شد.»

در مورخه ۱۳۵۳/۱۲/۲۹ یک ماده و چهار تبصره جایگزین ماده ۱ قانون مجازات مرتکبین قاچاق گردید و مجازات بزه قاچاق تغییر نمود. ماده ۱ قانون مورد اشاره به شرح زیر است:

«هرکس در مورد مالی که موضوع درآمد دولت بوده یا ورود و صدور آن ممنوع یا در انحصار دولت باشد مرتکب قاچاق شود، علاوه بر رد مال و در صورت نبودن عین مال، رد بهای آن، به حبس جنحه‌ای تا دو سال و پرداخت دو برابر درآمدی که برای دولت مقرر بوده (در مورد اموال موضوع درآمد دولت) و دو برابر بهای مال در مورد اموال ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور و کالای انحصاری محکوم خواهد شد.

«تولید و ترکیبات الکلی و نوشابه‌های غیرالکلی در داخل کشور به نحو غیرمجاز یا عرضه آن‌ها برای فروش قبل از این که مالیات مربوط پرداخت یا ترتیب پرداخت آن داده شده باشد از موارد قاچاق اموال موضوع درآمد دولت محسوب می‌گردد؛ ولی جزای نقدی آن ده برابر درآمدی است که برای دولت مقرر می‌باشد.»

در تاریخ ۱۳۷۳/۱۱/۹ توسط مجلس شورای اسلامی مجازات مقرر در ماده ۱ قانون مذکور مجدداً تغییر کرد و مقررات دیگری حاکم گردید. مفاد ماده ۱ اصلاح شده به شرح زیر است:

«هرکس در مورد مالی که موضوع درآمد دولت بوده مرتکب قاچاق شود، علاوه بر رد

مال و در صورت نبودن عین مال، ردّ بهای آن، حسب مورد با توجه به شرایط و امکانات و دفعات و مراتب جرم به پرداخت جریمه نقدی تا حداکثر پنج برابر معادل قیمت ریالی مال مورد قاچاق و شلاق تا هفتاد و چهار ضربه محکوم می‌گردد و در مورد اموال ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور و کالاهای انحصاری علاوه بر مجازات فوق به حبس تعزیری تا دو سال محکوم خواهد شد.

«تولید الکل و ترکیبات الکلی و نوشابه‌های غیرالکلی و آب میوه به طریق صنعتی در داخل کشور به‌نحو غیرمجاز یا عرضه آن‌ها برای فروش، قبل از این که مالیات مربوط پرداخت یا ترتیب پرداخت آن داده شده باشد، از موارد قاچاق اموال موضوع درآمد دولت محسوب می‌گردد و باتوجه به شرایط و امکانات و دفعات و مراتب جرم، مرتکب به جزای نقدی حداکثر تا ده برابر درآمدی که برای دولت مقرر می‌باشد محکوم خواهد شد.»

بعد از تصویب قانون اخیرالذکر به فاصله سه ماه بعد، قانونی تحت عنوان قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز تصویب گردید و بار دیگر، مجازات بزه قاچاق را تغییر داد. ماده ۲ قانون مذکور اشعار می‌دارد:

«به‌منظور تسریع در رسیدگی و تعیین تکلیف قطعی پرونده‌های مربوط به کشفیات قاچاق، اعم از کالا و ارز، اداره‌های بامور وصول درآمدهای دولت یا سازمان‌هایی که به‌موجب قانون مبارزه با قاچاق، شاکی محسوب می‌شوند، در صورت احراز کالا و یا ارز قاچاق مکلفند حداکثر ظرف پنج روز نسبت به تکمیل پرونده اقدام و براساس جرائم و مجازات‌های مقرر در قوانین مربوط و این قانون به ترتیب ذیل عمل نمایند:

«الف) در مواردی که بهای کالا و ارز موضوع قاچاق معادل ده میلیون ریال یا کمتر باشد، ادارات و سازمان‌های ذی‌ربط به ترتیبی که در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد فقط به ضبط کالا و ارز به نفع دولت

اکتفای می‌کنند.
 «ب) در مواردی که بهای کالا و ارز قاچاق از ده میلیون ریال تجاوز کند، چنانچه متهم در مرحله اداری حاضر به پرداخت جریمه باشد با احتساب دو برابر بهای آن به عنوان جزای نقدی، نسبت به وصول جریمه و ضبط کالا و ارز به ترتیبی که در آیین‌نامه اجرایی این قانون خواهد آمد، اقدام و از تعقیب کیفری متهم از حیث عمل قاچاق و شکایت علیه وی صرف نظر می‌شود.

گذشته به شرح جدول زیر است:

تاریخ تصویب قانون	نوع کالا	مجازات‌های مقرر			استناد قانونی
		حبس	جریمه	شلاق	
۱۳۶۲/۱۲/۲۹	موضوع درآمد دولت	۳ ماه ۶۰ سال	دو برابر قیمت کالا	—	ماده ۱ قانون
	ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور	۶ ماه ۶۰ سال	دو برابر قیمت کالا	—	ماده ۳۹ قانون
۱۳۵۳/۱۲/۲۹	موضوع درآمد دولت	۲۵ سال	دو برابر قیمت کالا	—	ماده ۱ قانون
	ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور	۶۰ سال	دو برابر قیمت کالا	—	ماده ۱ قانون
۱۳۶۳/۱۱/۱۹	موضوعات الکل و غیرالکلی	—	دو برابر قیمت کالا برای دولت مقرر راست	—	ماده ۱ قانون
	موضوع درآمد دولت	۶ سال	تا پنج برابر قیمت کالا	۷۴۳ تا ۷۴۵	ماده ۱ قانون
۱۳۶۳/۱۲/۱۲	ممنوع‌الورود و ممنوع‌الصدور	۶۰ سال	قیمت کالا	۷۴۳ تا ۷۴۵	ماده ۱ قانون
	موضوعات الکل و غیرالکلی	—	دو برابر قیمت کالا برای دولت مقرر راست	—	ماده ۱ قانون
در صورت اول	کالا و ارز (بازار)	—	—	—	بخلاف ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات
	کالا و ارز (بازار)	—	قیمت کالا	—	بخلاف ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات
در صورت ثانیه	کالا و ارز (بازار)	۳۰ سال	قیمت کالا	—	بخلاف ماده ۶ قانون نحوه اعمال تعزیرات

(ادامه دارد)